

ВЪПРОС № 4:
СУБЕКТИ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРАВО.
АДМИНИСТРАТИВНОПРАВЕН СТАТУС НА ФИЗИЧЕСКИТЕ
ЛИЦА.

LAWN 302 Административно право и административен процес

ПЛАН

1. Субект на административното право
2. Административна правосубектност
3. Понятие за административноправен статус на физическите лица
4. Принцип, определящ административноправния статус на физическите лица
5. Административноправен статус на българските граждани
 - 5.1. Гражданска регистрация
 - 5.2. Име
 - 5.3. Гражданство
 - 5.4. Адресна регистрация
 - 5.5. Награди
6. Административноправен статус на определени социални групи български граждани
 - 6.1. Децата
 - 6.2. Лица с физически и психически увреждания
 - 6.3. Старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество
 - 6.4. Военноинвалиди и военнопострадали
 - 6.5. Репресирани лица
 - 6.6. Преброяване на населението
7. Административноправен статус на чужденците в Република България
8. Административноправен статус на чужденците – бежанци
9. Удостоверяване на самоличност на гражданите
 - 9.1. Лични документи
 - 9.2. Електронна идентификация

Понятие за субект на административното право.

- Субекти на административното право са всички физически лица и организации, включително административни органи, с които се свързват пораждането, изменението или преустановяването на права и задължения в сферата на изпълнителната дейност.
- Субектите на административното право се разделят на три основни групи:
 - граждани;
 - юридически лица;
 - органи на държавно управление.

Административна правосубектност

- *Административната правосубектност* е способността на субектите на административното право да бъдат носители на права и задължения като участници в правни отношения в областта на държавното управление.
- Административната правосубектност се различава от *административната правоспособност*, която е признатата от правото възможност на физическите лица чрез своите волеиязвления да предизвикат промени в сферата на държавното управление.

Административна правоспособност и дееспособност

- *Административна правоспособност* е признатата от административното право възможност на физическото лице да бъде носител на определени административни права и задължения в сферата на изпълнителната дейност.
- *Административна дееспособност* е признатата от административното право възможност на физическото лице *лично* да упражнява и реализира определени административни права и задължения.

Административноправен статус на физическите лица

- **Административноправен статус на физическите лица** е съвкупността от административноправни норми, свързани с гражданството, и засягащи правата, свободите и задълженията на гражданите, регулирани на територията на Република България, в качеството им на субекти на административното право.

Административноправен статус на гражданите

- Обхватът на правния институт „административноправен статус на гражданите“ има конституционна уредба и съдържа въпроса за
 1. гражданството (чл. 25 от КРБ),
 2. правата и задълженията по Конституция на гражданите на Република България (чл. 26, ал. 1),
 3. правното положение на чужденците, които пребивават в Република България на законно основание (чл. 26, ал. 2 и чл. 27, ал. 1 от КРБ),
 4. и на чужденците, търсещи убежище (чл. 27, ал. 2 и ал. 3 от КРБ).

Административноправен статус на физическите лица – видове административноправни режими

- Налице са три основни административноправни режими, на които се подчиняват гражданите, които режими произтичат от конституционната рамка:
 - - административноправен статус на българските граждани, който включва гражданска регистрация, име, гражданство, адресна регистрация;
 - - административноправен статус на чужденците, които пребивават в Република България на законно основание;
 - - административноправен статус на чужденците, търсещи убежище.

Принцип, определящ административноправния статус на физическите лица

- равенство на гражданите пред закона=забрана на дискриминация

Нормативна уредба – Закон за защита от дискриминация

Надзорен орган – Комисия за защита от дискриминация

- равнопоставеност на половете

Нормативна уредба – Закон за равнопоставеност на жените и мъжете

Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерски съвет

Форми на дискриминация

- Познати са три специални форми на дискриминация:
 1. при упражняване правото на труд;
 2. при упражняване правото на образование и обучение;
 3. при упражняване на други права – членство в синдикални, съсловни и други професионални организации; по повод предоставяне на стоки или услуги, както и предоставянето на стоки или услуги от по-ниско качество или при по-неблагоприятни условия; по повод извършването на стопанска дейност, включително по отношение на създаването, оборудването или разширяването на стопанска дейност или на започването или разширяването на всякаква друга форма на такава дейност и др.

Проявления на административноправния статус

- Гражданска регистрация – актове за гражданско състояние.
- Име – собствено, бащино, фамилно.
- Гражданство – придобиване и изгубване на българско гражданство. Българите, живеещи извън Република България.
- Адресна регистрация – постоянен адрес, настоящ адрес. Административноправно значение на адресната регистрация.
- Награди.

Административноправен статус на определени социални групи български граждани

- Децата.
- Лица с физически и психически увреждания.
- Старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество
- Военноинвалиди и военнопострадали.
- Репресирани лица.

Административноправен статус на определени социални групи български граждани

- Децата.
- Лица с физически и психически увреждания.
- Старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество
- Военноинвалиди и военнопострадали.
- Репресирани лица.

Административноправен статус на чужденците

Чужденец е всяко лице, което не е български гражданин, както и лице без гражданство, което не се разглежда като гражданин от нито една държава в съответствие с нейното законодателство (чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Закона за чужденците в Република България).

Чужденците в Република България имат всички права и задължения според българските закони и ратифицираните международни договори, по които Република България е страна, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

По отношение на специална категория чужденци, каквито са акредитираните като членове на чуждестранни дипломатически и консулски представителства, както и на представителства на международни организации в Република България, които се ползват с имунитет и привилегии, се прилагат общоприетите норми на международното дипломатическо и консулско право и международните договори, по които Република България е страна.

Чужденец може да влезе в Република България, ако притежава редовен паспорт или заместващ го документ за пътуване, както и виза, когато такава се изисква (чл. 8, ал. 1 от ЗЧРБ). Разрешението за влизане в страната (входна виза) и за преминаването през нея (транзитна виза) се издава от органите на Министерството на външните работи (дипломатическите и консулските представителства на Република България).

Административноправен статус на чужденците – бежанци

Президентът на Република България предоставя убежище в съответствие с определените му правомощия в случаите по чл. 27, ал. 2 от Конституцията, както и когато държавните интереси или особени обстоятелства налагат това.

Министерският съвет предоставя временна закрила, въведена с решение на Съвета на Европейския съюз. Това става в случай на масово навлизане на чужденци, които са принудени да напуснат държавата си по произход, поради въоръжен конфликт, гражданска война, чужда агресия, нарушаване на човешките права или насилие в големи размери на територията на съответната държава или в отделен район от нея и които не могат по тези причини да се завърнат там. Срокът на временната закрила се определя с решението на Съвета на Европейския съюз.

Председателят на Държавната агенция за бежанците предоставя международна закрила. Тя се предоставя по силата на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г., на международни актове по защита правата на човека и на Закона за убежището и бежанците и включва *статут на бежанец* и *хуманитарен статут*.

Удостоверяване на самоличност на гражданите

1. Лични документи

- Лични документи на българските граждани
- Лични документи за чужденци

2. Електронна идентификация

Цел – чрез електронния идентификатор може да се направи *еднозначно разграничаване на едно лице от други лица във виртуалната среда* с цел осигуряване на достъп до информационни системи или осигуряване на възможност за извършване на електронни изявления.